

GALANTSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO

Bratislavská 1458/71, 92401 Galanta

PROPOZÍCIE

Čaro slova 2021

okresného kola súťaže

v umeleckom prednese poézie a prózy

detí, mládeže a dospelých

Hviezdoslavov Kubín 2021

67. ročník celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky

v umeleckom prednese poézie a prózy,

v tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých

1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA

1.1. Charakteristika súťaže

- 1.1.1. Celoštátna postupová súťaž a prehliadka umeleckého prednesu poézie a prózy, tvorby recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých Hviezdoslavov Kubín je **najstaršou a najprestížnejšou** súťažou a zároveň **vrcholným podujatím** tohto druhu na Slovensku.
- 1.1.2. Súťaž je určená deťom, mládeži a dospelým.
- 1.1.3. Súťaž nie je tematicky zameraná, ani vymedzená.
- 1.1.4. Súťaž sa koná **každý rok**.

1.2. Ciele súťaže

- 1.2.1. **Hlavným cieľom súťaže** je nadobúdanie vedomostí, rozvíjanie nadania a umelecko-odborný rast jednotlivcov a kolektívov prostredníctvom poznávania, realizácie a prezentácie umeleckej tvorby v oblasti umeleckého prednesu, recitačných kolektívov a divadla poézie.
- 1.2.2. Ďalšími cieľmi sú:
  - 1.2.2.1. prezentovať a konfrontovať súčasnú interpretačnú tvorbu v oblasti umeleckého prednesu jednotlivcov a kolektívov a inscenačnú tvorbu divadiel poézie;
  - 1.2.2.2. hlbšie spoznávať literárne hodnoty a zoznamovať s nimi verejnosť. Rozširovať a prehľbovať v súťažiacich literárne poznanie, tvorivosť, kultivovať ich jazyk, reč, zmysel pre rytmus, pestovať vzťah k slovu ako kultúrnej a umeleckej hodnote;
  - 1.2.2.3. prispievať k vyhľadávaniu talentovaných a nadaných žiakov a študentov v oblasti umeleckého slova, viesť ich k samostatnej tvorivej činnosti, upevňovať ich záujem o sebavzdelávanie, prispievať k účelnému a efektívnemu využívaniu voľného času;
  - 1.2.2.4. umožniť pedagogickým pracovníkom využívať poznatky zo súťaže na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu detí a mládeže v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, estetická a etická výchova, a kultúrnym pracovníkom ponúknuť možnosť na skvalitnenie kultúrneho života v miestach a regiónoch;
  - 1.2.2.5. aktivizovať slovnú interpretačnú a divadelnú tvorbu na základných, stredných a vysokých školách, základných umeleckých školách, v centrách voľného času a ďalších subjektoch vzdelávacej, kultúrnej a umeleckej činnosti detí, mládeže a dospelých;
  - 1.2.2.6. vytvárať možnosť prezentácie, vzájomnej konfrontácie, inšpirácie a vzdelávania pre všetkých záujemcov o túto činnosť prostredníctvom prehliadok, hodnotiacich diskusií a iných foriem vzdelávacích i sprievodných podujatí.

1.3. Riadenie súťaže

- 1.3.1. Vyhlasovateľom a odborným garantom je Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.
- 1.3.2. Organizátormi sú krajské a regionálne osvetové a kultúrne strediská, mestské kultúrne strediská a ďalšie kultúrne a školské subjekty.

2. ŠTRUKTÚRA SÚŤAŽE

2.1. Kolá súťaže

- 2.1.1. Súťaž má postupový charakter a je **viacstupňová**:
- 2.1.2. Základným stupňom súťaže je triedne kolo. Víťaz triedneho kola postupuje do školského kola, potom do obvodného, okresného a regionálneho kola. Z regionálnych postupových súťaží postupujú víťazi do krajských súťaží. Víťazi krajských kôl postupujú do celoštátneho kola.

2.2. Súťažné kategórie

2.2.1. Súťaž jednotlivcov

Vo všetkých kategóriách **sa súťaží osobitne v prednese poézie a osobitne v prednese prózy.**

2.2.1.1. Umelecký prednes detí:

I. kategória

- žiaci 2. – 4. ročníka** základných škôl a žiaci základných umeleckých škôl vo veku 7 – 10 rokov,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **5 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **6 minút**.

II. kategória

- žiaci 5. – 6. ročníka** základných škôl a prímy (1. ročníka) osemročných gymnázií a žiaci základných umeleckých škôl vo veku 10 – 12 rokov,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **5 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **6 minút**.

III. kategória

- žiaci 7. – 9. ročníka** základných škôl a sekundy, tercie, kvarty (2. – 4. ročníka) osemročných gymnázií a žiaci základných umeleckých škôl vo veku 12 – 15 rokov,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **6 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **8 minút**.

2.2.1.2. Umelecký prednes mládeže:

IV. kategória

- žiaci 1. – 4. ročníka stredných škôl**, 5. – 8. ročníka osemročných a bilingválnych gymnázií a ostatná nevysokoškolská mládež do 19 rokov vrátane,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **8 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **10 minút**.

2.2.1.3. Umelecký prednes dospelých:

V. kategória

- študenti vysokých škôl** bez ohľadu na vek, žiaci 5. – 6. ročníka konzervatórií a **dospelí od 20 rokov**,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **8 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **10 minút**.

2.2.1 Súťaž kolektívov

I. kategória

- detské** recitačné kolektívy a divadlá poézie,
- vek účinkujúcich členov súboru **do 15 rokov**.

II. kategória

- divadlá poézie a recitačné kolektívy **mládeže a dospelých**,
- vek účinkujúcich členov súboru **nad 15 rokov**.

3. PODMIENKY PRE SÚŤAŽIACICH

3.1. Prihlasovanie

3.1.1. Na súťaži sa môže zúčastniť každý neprofesionálny recitátor, záujemca o umelecký prednes a neprofesionálne kolektívy inscenujúce literárne texty.

3.1.2. **Žiaci I. – III. kategórie a recitátori IV. kategórie** majú právo prihlásiť sa do triedneho, resp. školského kola v škole, ktorú navštevujú. Deti v domácom vzdelávaní sa prihlasujú do súťaže kmeňovej, resp. skúšobnej školy alebo základnej umeleckej školy. Ak sa školské kolá v uvedených školách nekonajú, môže pre nich základné kolo organizovať príslušné občianske združenie. Individuálne problémy rieši Národné osvetové centrum.

3.1.3. Organizátori školských kôl prihlasujú víťazných postupujúcich recitátorov do vyššieho kola súťaže prostredníctvom elektronického prihlasovacieho systému na webovej stránke Národného osvetového centra: www.nocka.sk/chcemsaprihlasit

- 3.1.4. . Pri prihlásení recitátorov sa uvádzajú len základné údaje a v prípade postupu do krajského kola systém vyzve zodpovednú osobu na doplnenie informácií do prihlášok. Do okresného kola v Galante sa treba prihlásiť **najneskôr do 12.5.2021!**
- 3.1.5. Ak sa školské kolá na stredných školách nekonajú, recitátori IV. a V. kategórie majú právo prihlásiť sa do súťaže okresného kola podľa miesta bydliska alebo školy/pracoviska. V prípade, že kultúrne inštitúcie okresné kolá neorganizujú, recitátori IV. – V. kategórie majú právo prihlásiť sa do vyšších kôl súťaže (regionálne, resp. krajské), avšak do najnižšieho kola, ktoré sa v okruhu ich pôsobenia organizuje. **Títo recitátori sa prihlasujú do súťaže samostatne prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra: <http://www.nocka.sk/chcemsaprihlasit>.**
- 3.1.6. **Kolektívy** sa prihlasujú do okresných/regionálnych kôl **podľa miesta svojho pôsobenia prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra: <http://www.nocka.sk/chcemsaprihlasit>. Prihlasuje ich vedúci alebo zriaďovateľ súboru.**
- 3.1.7. V prípade, že **sa nemení veková kategória**, tak: Recitátori, ktorí sa zúčastnili na celoštátnej súťaži a prehliadke Hviezdoslavov Kubín v predchádzajúcom roku, majú právo nastúpiť v nasledujúcom roku do súťaže v krajskom kole. Podobne tí, čo sa zúčastnili na krajskom kole, môžu nastúpiť v regionálnom/okresnom kole. Tí, čo sa zúčastnili na regionálnom kole, môžu nastúpiť do okresného kola. Tí, ktorí sa zúčastnili na okresnom kole, môžu nastúpiť do obvodného/školského kola a účastníci obvodných kôl môžu nastúpiť do školského kola súťaže. **Detských recitátorov nastupujúcich do obvodného/okresného kola prihlasujú školy. Od okresných kôl vyššie sa recitátori prihlasujú do súťaže samostatne prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra: <http://www.nocka.sk/chcemsaprihlasit>.** Prihlasujú sa do príslušného kola, na ktoré majú podľa uvedených zásad právo.

3.2. Súťažné podmienky

- 3.2.1. Súťaž sa koná v prednese slovenskej a svetovej básnickej a prozaickej (nie dramatickej!) literatúry v **slovenskom jazyku**.
- 3.2.2. Recitátori a kolektívy prechádzajú všetkými stupňami súťaže **s tým istým textom a s tou istou inscenáciou hry**, ktorými sa prezentujú v základnom stupni súťaže.
- 3.2.3. Recitátor je povinný **prednášať text naspamäť**.
- 3.2.4. Do súťaže **nemožno vstúpiť s textom**, s ktorým recitátor v minulosti na súťaži Hviezdoslavov Kubín už vystúpil, alebo s ktorým získal umiestnenie na celoslovenských kolách iných recitátorských súťaží (Šaliansky Maťko, Beniakovce Chynorany, Vansovej Lomnička, Naša Vansovej Lomnička, Timravina studnička, ... a Slovo bolo u Boha, Dilongova Trstená a ďalšie). **Výnimkou sú recitátorky a recitátori I. – III. kategórie, ktorých súťaže boli v roku 2020 zrušené.**
- 3.2.5. Recitátor môže nastúpiť do súťaže **len s jedným textom**.
- 3.2.6. Podmienkou účasti jednotlivcov je **priloženie súťažného textu prednesu k prihláške**. Recitátori, ktorí postúpili do krajského kola, sú povinní priložiť k prihláške text prednesu **v editovateľnom formáte**. V texte treba zachovať grafické členenie veršov a strof, odsekov podľa knižného alebo časopiseckého vydania. Na súťažný text je potrebné uviesť **meno recitátora, autora, prekladateľa, názov a zdroj textu**, prípadne upravovateľa textu **a meno/á pedagóga/lektora**, s ktorým recitátor na texte pracoval.
- 3.2.7. Súbory sa **nemôžu zúčastniť na súťaži s inscenáciou**, s ktorou vstúpili do inej súťaže garantovanej Národným osvetovým centrom, ani s inscenáciou, s ktorou už súťažili na Hviezdoslavovom Kubíne v minulosti.
- 3.2.8. Podmienkou účasti kolektívu je **priloženie scenára inscenácie** k prihláške s uvedením **autorov a prekladateľov** textov, ako aj **tvorcov inscenácie**.

4. HODNOTENIE SÚŤAŽE

5.1. Kritériá hodnotenia

- 3.1.1. V kategóriách **umeleckého prednesu súťaže jednotlivcov**:

- 3.1.1.1. dramaturgická príprava predlohy
  - 3.1.1.1.1. **vhodnosť výberu textu** podľa veku a typu recitátora,
  - 3.1.1.1.2. myšlienková a umelecká **náročnosť predlohy**,
  - 3.1.1.1.3. **originalita a objavnosť** predlohy,
  - 3.1.1.1.4. **správne pochopenie obsahu** a zmyslu textu,
  - 3.1.1.1.5. **rozbor, členenie a úprava** predlohy,
  - 3.1.1.1.6. **vystihnutie žánrových a štýlových osobitostí** textu,
  - 3.1.1.1.7. **aktuálny výklad** recitovaného textu;
- 3.1.1.2. tvorivosť a osobnostný prístup recitátora
  - 3.1.1.2.1. **schopnosť vnútorného videnia a** cítenia recitátora,
  - 3.1.1.2.2. **schopnosť vytvorenia vzťahu, názoru a postoja** k textu,
  - 3.1.1.2.3. **hlasová a rečová technika** recitátora,
  - 3.1.1.2.4. **originalita a kultivovanosť** rečového prejavu a vystupovania,
  - 3.1.1.2.5. **tvorivá práca** s recitátorskými výrazovými prostriedkami,
  - 3.1.1.2.6. funkčnosť použitia **slovných a mimoslovných prostriedkov**,
  - 3.1.1.2.7. **výstavba, gradácia a pointovanie** prednesu,
  - 3.1.1.2.8. **miera rozumovej a citovej účasti** na prednese;
- 3.1.1.3. pôsobivosť prednesu na poslucháča
  - 3.1.1.3.1. **zacielenosť** na poslucháča a kontakt s ním,
  - 3.1.1.3.2. **presvedčivosť** interpretácie,
  - 3.1.1.3.3. pôsobenie recitátora **ako osobnosti**,
  - 3.1.1.3.4. **originálnosť recitátora** a jeho výkonu.
- 3.1.2. V kategóriách **recitačných kolektívov a divadiel poézie**:
  - 3.1.2.1. dramaturgia
    - 3.1.2.1.1. **vhodnosť témy a predlohy** pre kolektív (vek, sociálne a kultúrne zázemie, špecifickosť kolektívu),
    - 3.1.2.1.2. **myšlienková a umelecká náročnosť predlohy**,
    - 3.1.2.1.3. **originalita, novosť a objavnosť** predlohy,
    - 3.1.2.1.4. **spracovanie literárnej predlohy** do scenára (rešpektovanie témy, formy a špecifickosti literárnej predlohy; vystihnutie obsahových, žánrových a štýlových osobitostí textu; vystihnutie aktuálnosti obrazov, myšlienok či formy textu; členenie na party),
    - 3.1.2.1.5. **uplatnenie dramatických zákonitostí** pri tvorbe scenára,
    - 3.1.2.1.6. **harmónia literárnosti a dramatickosti** v scenári,
    - 3.1.2.1.7. **pochopenie obsahu** a zmyslu predlohy a scenára,
    - 3.1.2.1.8. **aktuálnosť predlohy** a scenára,
    - 3.1.2.1.9. **dramaturgické a pedagogické zámery a ciele**, ich naplnenie v scenári;
  - 3.1.2.2. javiskové stvárnenie
    - 3.1.2.2.1. **jasnosť a cieľ** režijnej koncepcie,
    - 3.1.2.2.2. **zreteľnosť myšlienково-poetických rovín a javiskových obrazov**,
    - 3.1.2.2.3. **členenie, charakter výstavby a temporytmus** inscenácie,
    - 3.1.2.2.4. **hlasová a výrazová úroveň interpretov** (technika hlasu a reči jednotlivcov a zboru; čistota, výraz, plastickosť sólových interpretov a zboru; charakteristika, vzťahy, funkcie jednotlivcov a zboru; tempo, rytmus, kompaktnosť interpretačného kolektívu),
    - 3.1.2.2.5. **zvukové a hudobné spracovanie** inscenácie (výber zvukových a hudobných prvkov a ich funkčnosť, výber hudby a jej funkčnosť, zvukovo-rytmická, spevácka, zborová a hudobná interpretácia)
    - 3.1.2.2.6. **pohybové, prípadne choreografické spracovanie** inscenácie (charakter, cieľ, funkčnosť, nápaditosť pohybu a choreografie vo vzťahu k téme a dramaturgicko-režijnému cieľu;

pohybová úroveň a technika interpretov, realizácia javiskových a choreografických foriem),

3.1.2.2.7. **výtvarné spracovanie** inscenácie (výber, charakter a funkčnosť hmotného – výtvarného – materiálu vo vzťahu k téme, scenáru a k dramaturgicko- režijnej koncepcii; estetika farieb a tvarov v kostýmovaní a scénografii, výtvarný štýl inscenácie; pohyb výtvarného materiálu na scéne, jeho funkčnosť, obrazotvornosť a technická presnosť),

3.1.2.2.8. **koexistencia a súhra všetkých javiskových zložiek**;

3.1.2.3. zameranosť na diváka

3.1.2.3.1. **komunikatívnosť** inscenácie s divákom,

3.1.2.3.2. **súhra slovného, poetického a dramatického** v inscenácii,

3.1.2.3.3. **originálnosť a jedinečnosť** inscenácie.

5. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

- 7.1. Propozície nadobúdajú účinnosť podpisom generálneho riaditeľa Národného osvetového centra.
- 7.2. Prípadné zmeny, doplnenia a spresnenia propozícií vydáva Národné osvetové centrum.
- 7.3. Súťaž nie je realizovaná za účelom dosiahnutia zisku.
- 7.4. V dôsledku nesplnenia akýchkoľvek podmienok uvedených v týchto propozíciách nemusia byť súťažiaci prijatí do súťaže, alebo môžu byť zo súťaže vyradení.
- 7.5. Počas celého priebehu podujatia majú byť všetci súťažiaci k dispozícii vyhlasovateľovi; môžu byť podľa potrieb požiadaní na prezentačné a spoločenské sprievodné aktivity v mieste konania súťaže i v blízkom okolí.
- 7.6. Súťažiaci prihlásením do súťaže vyhlasuje, že jeho súťažné dielo má vysporiadané všetky práva viažuce sa k tomuto dielu, najmä autorské práva a nezasahujú do práv a právom chránených záujmov tretích osôb.
- 7.7. Súťažiaci prihlásením do súťaže udeľuje Národnému osvetovému centru a organizátorom jednotlivých kôl súťaže bezodplatný súhlas na použitie svojho umeleckého výkonu v zmysle § 97 ods. 3 Autorského zákona, a to najmä na vyhotovenie originálu i rozmnoženiny záznamu umeleckého výkonu, verejný prenos umeleckého výkonu a sprístupňovanie záznamu umeleckého výkonu verejnosti, za účelom šírenia osvetovej činnosti v pôsobnosti organizátorov jednotlivých kôl súťaže a Národného osvetového centra. Súťažiaci zároveň súhlasí s použitím svojej podobizne na propagačné účely.
- 7.8. Súťažiaci vyhlasujú, že sa oboznámili s podmienkami spracúvania osobných údajov Národným osvetovým centrom, ktoré je dostupné na www.nocka.sk alebo v Národnom osvetovom centre.

Časový harmonogram súťaže:

- Okresná súťaž pre okres Galanta sa uskutoční v Galantskom osvetovom stredisku nasledovne:

I. kategória - 2.6.2021 od 8,30 hod /streda/ poézia a próza

II. kategória - 3.6.2021 od 8,30 hod /štvrtok/ poézia a próza

III. kategória - 4.6.2021 od 8,30 hod /piatok/ poézia a próza

IV. a V. kateg. - 4.6.2021 /piatok/ poézia a próza – čas upresníme podľa počtu prihlásených!

- Krajská súťažná prehliadka - Hollého pamätník: september, október 2021

- Celoštátna súťaž a prehliadka - 67. Hviezdoslavov Kubín: 27.-30.10.2021 v Dolnom Kubíne

UPOZORNENIE: Organizátor okresnej súťaže neprepláca cestovné náhrady.

Prihlásiť sa treba elektronicky **najneskôr do 12.5.2021** na stránke <http://www.nocka.sk/chcemsaprihlasit> !

Kontakt: Ivana Balušíková - 0902 904 201

osveta_galanta1@zupa-tt.sk